

Gemeente Etterbeek
Ontwerp van gemeentelijk ontwikkelingsplan

Advies van de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie
7 oktober 2004

Gelet op de ordonnantie houdende de organisatie van de planning en de stedenbouw van 29 augustus 1991, meer bepaald de artikels 9, 36, 38, 42, 43 en 44 ;

Gelet op de wijzigingsordonnantie van de ordonnantie houdende organisatie van de planning en de stedenbouw van 18 juli 2002, meer bepaald het artikel 74;

Gelet op het besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 4 februari 1993 aangaande de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie hierna genoemd "De Commissie";

Gelet op het besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 7 december 1995 inzake de inhoud van het gemeentelijk ontwikkelingsplan en op de algemene voorstelling van het basisdossier;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 3 mei 2001 tot goedkeuring van het gewestelijk bestemmingsplan;

Gelet op het besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 12 september 2002 tot vaststelling van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan;

Gelet op het advies van de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie van 2 juli 1998 inzake het basisdossier van het gemeentelijk ontwikkelingsplan van de gemeente Etterbeek;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 12 november 1998 houdende goedkeuring van het basisdossier van het gemeentelijk ontwikkelingsplan van de gemeente Etterbeek;

Gelet op het ontwerp van gemeentelijk ontwikkelingsplan van de gemeente Etterbeek dat voorlopig werd goedgekeurd door de gemeenteraad op 29 maart 2004, hierna genoemd ontwerp van GemOP;

Overwegende de vertegenwoordigers van de gemeente, evenals de ontwerpers van het GemOP, tijdens de voltallige zitting van de Commissie van 16 september 2004;

Overwegende dat tijdens de hoorzitting met de vertegenwoordigers van de gemeente van 16 september, er geen enkel bezwaarschrift werd ingediend over het ontwerp van GemOP van de gemeente Etterbeek gedurende het openbaar onderzoek dat gehouden werd van 26 mei 2004 tot 24 juni 2004;

Gelet op de ontvangst op 8 september 2004 van het volledig dossier van ontwerp van GemOP van de gemeente Etterbeek;

Gelet op de termijn die de Commissie wordt toegekend (30 dagen) welke haar niet in staat stelt om op systematische en diepgaande wijze alle elementen van het ontwerp te onderzoeken, dat zij is overgegaan tot een algemene analyse samen met een reeks specifieke analyses inzake precieze elementen;

Gelet op de mogelijkheid die aan de gemeente wordt geboden via de Ordonnantie houdende organisatie van de planning en de stedenbouw (OOPS) om haar ontwerpplan te wijzigen in functie van de opmerkingen van het openbaar onderzoek en de Commissie vooraleer het aan de Regering ter goedkeuring voor te leggen;

De Commissie brengt op 7 oktober 2004 volgend advies uit:

1. Vorm en inhoud van het ontwerpplan

1. Algemene beschouwingen

De Commissie is overgegaan tot een vergelijking tussen het basisdossier en het ontwerpplan en heeft nagegaan of dit laatste een antwoord of gevolg geeft aan het advies uitgebracht door de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie over het basisdossier en het Regeringsbesluit tot goedkeuring ervan. Zij heeft de verenigbaarheid van de opties van het ontwerp met de hogere plannen onderzocht en nagegaan of het ontwerp in overeenstemming is met het Regeringsbesluit inzake de inhoud van de gemeentelijke ontwikkelingsplannen van 7 december 1995;

Overwegende dat het ontwerp gestructureerd is als een echt politiek ontwerp waarbij voor elk thema enerzijds de “opmerkelijke kenmerken” tot uiting komen en anderzijds, de “acties en principes die in aanmerking genomen werden”; dat het coherent is en duidelijk het streefdoel weergeeft van het gemeentelijk ontwikkelingsplan en de opties geboden door de gemeente;

Overwegende dat globaal genomen, het ontwerpplan de grote opties volgt van het basisdossier en dat het, onder meer, werd aangevuld met een nieuw hoofdstuk gewijd aan de duurzame ontwikkeling en een tabel met de “belangrijkste bijzondere maatregelen”;

Overwegende dat de gemeente geantwoord heeft op het merendeel van de vragen van de Commissie geformuleerd in haar advies over het basisdossier en op de vragen vermeld in het Regeringsbesluit tot goedkeuring ervan;

Overwegende dat het ontwerpplan dikwijls verwijst naar het GewOP waarbij de rol van de gemeenten als partners voor de uitvoering van het gewestelijk beleid naar voor wordt gebracht;

De Gewestelijke Ontwikkelingscommissie verheugt zich over de algemene kwaliteit van het geleverd werk.

Overwegende dat deze gegevens, globaal genomen, op bevredigende wijze werden aangepast ten aanzien van het basisdossier;

Overwegende evenwel dat bepaalde gegevens die nochtans beschikbaar zijn, niet werden aangepast daar zij betrekking hebben op een bijzonder beleid vermeld in de tekst;

De Commissie stelt vast dat er een inspanning werd geleverd inzake de aanpassing maar vraagt dat de gegevens met betrekking tot een specifieke doelstelling van het ontwerp zouden aangepast worden vertrekkende vanaf de beschikbare gegevens.

Overwegende dat de “tabel met de belangrijkste bijzondere maatregelen” geen inleiding omvat en dat de criteria die geleid hebben tot de keuze van de maatregelen die in aanmerking werden genomen, niet vermeld zijn;

De Commissie oordeelt dat deze tabel een interessant initiatief is inzake fasering van de van de maatregelen en vastberadenheid van de betrokken actoren. Zij meent dat deze in dit verband ten minste zou moeten vermeld worden in het deel van de inleiding dat de inhoud van het ontwerpplan voorstelt. Zij stelt eveneens voor dat deze in verband moet gebracht worden met de opvolging van het plan en de jaarlijkse balans vermeld in het hoofdstuk “Beleid ter organisatie van de diensten”;

Overwegende de talrijke wijzigingen in de wetgeving op het vlak van ruimtelijke ordening;

De Commissie stelt voor om het verouderde gedeelte te verbeteren welke het gemeentelijk ontwikkelingsplan voorstelt als een legislatuurplan.

Cartografie

Overwegende dat de analyse van de cartografische aspecten onder meer het volgende laat zien :

- *het ontbreken van een duidelijke verwijzing naar de kaarten in de tekst;*
- *het ontbreken van een verband tussen de tekst en de kaarten: uitleg van de legende van de kaarten in de tekst en omgekeerd, cartografie van bepaalde voorstellen/maatregelen (vb. de maatregelen voorgesteld in de tekst betreffende de Waversesteenweg zijn niet voorgesteld op kaart B4 welke de “belangrijkste maatregelen voor het beheer van het wegverkeer” omvat;*
- *het ontbreken van differentiëring tussen de kaarten zelf, nl. deze van de inventaris en die van het ontwerp (voorzieningen, kaarten A3 en B2);*
- *het ontbreken van precisie van bepaalde elementen (kaart A7 : bouw van nieuwe woningen van 1997 tot ?);*
- *de tegenstelling tussen kaart A2 en C1 (waar het ontwerp Van Meyel enerzijds als privaat en anderzijds als openbaar vermeld wordt);*
- *dat de kaart C1 (synthesekaart van het beleid met inbegrip van de mobiliteit) symbolen gebruikt die verschillend zijn van deze van de overeenkomstige kaarten;*

De Commissie vraagt om deze cartografische aspecten te verbeteren ten einde de leesbaarheid te verbeteren en het begrip van het GemOP in zijn coherentie.

Zij meent dat de verwijzing naar een specifieke kaart in het corpus van de tekst noodzakelijk is voor een goed begrip van het ontwerp door eenieder en dat alle titels en symbolen van de legende moeten verduidelijkt worden en rechtstreeks verwijzen naar elementen van de tekst.

Zij vraagt dat de hierboven vermelde dubbelzinnigheden zouden opgeheven worden om de kaarten voldoende duidelijk te maken en oordeelt dat er verbeteringen moeten aangebracht worden aan de Nederlandse versie van de legende van bepaalde kaarten: (kaarten A13, B4 en B5).

Overwegende dat het Regeringsbesluit vraagt om een synthesekaart voor te stellen welke de prioritare interventiegebieden weergeeft;

De Commissie vraagt om de wettelijke voorschriften na te leven.

Openbaar onderzoek

Overwegende dat de gemeente tijdens het openbaar onderzoek inspanningen heeft gedaan om de bewoners en de actoren van de gemeente te bereiken via verschillende informatiekanaalen;

De Commissie stelt zich evenwel vragen over de betekenis van het ontbreken van reacties tijdens het openbaar onderzoek. Zij betreurt eveneens dat de resultaten van de openbare raadpleging over het basisdossier (hoeveel personen/verenigingen geantwoord hebben, werden alle bevolkingslagen bereikt, welke waren de belangrijkste vragen,...), evenals de mate waarin het ontwerpplan rekening heeft gehouden met deze vragen en voorstellen niet vermeld worden in het ontwerp van GemOP en zij vraagt aan de gemeente om deze te verduidelijken.

Overwegende dat de gemeente haar bedoeling heeft kenbaar gemaakt om een BBP gedeeltelijk te herzien.

De Commissie stelt de gemeente voor om te verduidelijken dat deze herziening later het voorwerp zal uitmaken van een afzonderlijke procedure.

2. Thematische beschouwingen

Beleid inzake bevolking en huisvesting

Overwegende de voorrang die door het GewOP gegeven wordt aan de residentiële aantrekkelijkheid en aan het sociaal evenwicht;

Overwegende de voorrang die door het GewOP gegeven wordt aan de waarborg voor alle Brusselaars voor een degelijke en betaalbare woning, waarbij dikwijls beroep wordt gedaan op gemeentelijke initiatieven, zowel op het vlak van de doelstellingen als het voorzien van instrumenten voor een dynamisch huisvestingsbeleid;

Overwegende dat het GewOP expliciet verduidelijkt dat het Gewest aan de gemeenten vraagt dat zij in het kader van hun GemOP alle instrumenten zouden gebruiken voor een uitbreiding van het sociaal woningenpark;

Overwegende dat het ontwerp van GemOP globaal het beleid volgt vooropgesteld door het GewOP inzake demografie en huisvesting; dat het de uitvoering anticipeert van ontwerpen en instrumenten aangekondigd in het GewOP door zich kandidaat te stellen voor het "huisvestingscontract"; dat het de voortzetting aankondigt van modelprojecten inzake opvolging van de bevolking en huisvesting via het "gemeentelijk observatorium voor de huisvesting" en dat het hierbij het opvolgingsontwerp voor gewestelijke projecten zoals het "hefboomgebied Europa" nauwlettend volgt".

De Commissie neemt akte van de doelstellingen voor het behoud van de bestaande bevolking en van de wens voor een toename van de diversiteit; van de klemtoon die gelegd wordt op de kwalitatieve verbetering van het woningenpark (via het gemeentelijk observatorium voor de huisvesting, de acties van de grondregie en de renovatie van de sociale woningen), evenals de projecten voor een betere toegankelijkheid voor de aankoop van middelgrote woningen en de bouw van doorgangswoningen.

Overwegende het ontbreken van een plan voor het op de markt brengen van meer woningen met sociaal karakter op het grondgebied van de gemeente; dat één van de belangrijkste problemen welke men gedurende de dienst van het OCMW heeft vastgesteld betrekking heeft op de huisvesting;

De Commissie betreurt deze toestand, rekening houdend met de behoeften ter zake. Zij moedigt de gemeente sterk aan om haar project voor de realisatie van een SW te concretiseren en om haar projecten inzake sociaal beheer van het gemeentelijk erfgoed uiteen te zetten;

Zij betreurt overigens dat het ontwerp van GemOP niet expliciet de kwestie van de deelneming van de bewoners behandelt;

Zij wijst er de gemeente overigens op dat haar verwijzing naar de Huisvestingscode moet aangepast worden welke nu van kracht is sedert juli 2004.

Overwegende de eisen en vragen van het Regeringsbesluit inzake de inhoud van het GemOP, dat een algemeen verslag vraagt dat de behoeften bestudeert van de gemeente inzake onroerend erfgoed van de gemeente en de OCMW's, evenals het onroerend erfgoed van de openbare vastgoedmaatschappijen;

Overwegende dat het Regeringsbesluit inzake het basisdossier dat vraagt om de lijst en de analyse van de gemeente-eigendommen en aanverwante instellingen in kaart te

brengen (OCMW's, sociale huisvestingmaatschappij, gebouwen gehuurd door de gemeente en gemeente-eigendommen die buiten de gemeente gelegen zijn);

Gelet op de antwoorden van de gemeente op de vragen van de Commissie;

De Commissie meent dat de cartografische weergave van de gemeente-eigendommen en aanverwante instellingen niet toereikend is (kaarten A3 en A6). Zij vraagt dat dit erfgoed zou vermeld worden onder een duidelijke titel en op grafische wijze, waarbij echte informatie gegeven wordt over het belang van dit onroerend erfgoed, over de ruimtelijke spreiding binnen en buiten de gemeente, evenals een duidelijk onderscheid tussen het privaat erfgoed van de gemeente en het openbaar erfgoed.

Sociaal beleid en beleid voor collectieve voorzieningen

Overwegende dat het GewOP voorrang geeft aan een antwoord op de sociale behoeften, in het bijzonder ten behoeve van de minst bedeelden;

Overwegende de talrijke machtsniveau's en bevoegde instellingen voor deze materies op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest; dat het Gewest wenst dat er in dit verband een overleg zou plaatsvinden, meer bepaald op gemeentelijk niveau;

Overwegende dat het ontwerp van GemOP globaal genomen de oriëntaties volgt van het GewOP inzake voorzieningen, dat het deze op vrij systematische wijze behandelt, zowel op het vlak van de types van voorzieningen (cultuur, sport, sociaal, gezondheid) als van het doelpubliek (kinderen, jongeren, senioren, gehandicapten);

De Commissie neemt akte van de belangrijke uitwerking van het hoofdstuk gewijd aan de cultuur, meer bepaald de verschillende voorstelling tussen Nederlandstalige culturele initiatieven en Franstalige, de wens van de gemeente inzake opvang en beveiliging van de openbare ruimte voor jonge kinderen evenals het antwoord op de vraag van de Commissie ten gunste van de jongeren.

De Commissie wijst op de zwakte van de doelstellingen op sociaal vlak en voor ambulante zorgen. Zij wijst eveneens op het ontbreken van een selectie in de samenvattende tabel van projecten inzake opvang van de allerkleinsten daar waar in het corpus van de tekst verschillende projecten ter zake worden vermeld.

Veiligheids- en preventiebeleid

De Commissie neemt akte van het plan van de gemeente om verder de klemtoon te leggen op de preventie op het vlak van veiligheid.

Beleid inzake, economie werkgelegenheid en handel

Overwegende het advies van de GOC inzake het basisdossier dat vaststelt dat de opvallende aanwezigheid van de Europese instellingen en haar afgeleide functies nauwelijks geanalyseerd en in aanmerking genomen worden in het basisdossier;

De Commissie merkt op dat indien de nieuwe verhuizingen en ingebruiknemingen van kantoren vermeld zijn, evenwel de analyse ontbreekt van de gevolgen en mogelijkheden gebonden aan deze nieuwe verplaatsingen in het ontwerpplan.

Overwegende het besluit van de Regering houdende goedkeuring van het basisdossier dat vraagt dat op grond van de gegevens van de GOMB het beleid inzake herbestemming en renovatie van industriële sites en gebouwen zou uitgediept worden;

De Commissie stelt vast dat de gewenste diepgaande bestudering niet werd gedaan.

Overwegende dat de gemeente gekenmerkt is door een belangrijke stedelijke gemengdheid en dat het advies van de Commissie er op het belang wees dat het ontwerpplan deze kwestie van functionele gemengdheid van dichterbij zou onderzoeken, rekening houdend met alle negatieve en positieve elementen en het feit dat de gemengdheid een belangrijke factor is voor de lokale tewerkstelling, voor de vermindering van het aantal verplaatsingen;

Overwegende overigens dat in haar advies inzake het basisdossier de Commissie had opgemerkt dat er een totaal gebrek is aan transversale aanpak en van oordeel was dat het nuttig is dat er een betere band zou komen tussen de economie, het milieu, de voorzieningen, de sociale en culturele behoeften om op het vlak van lokale ontwikkeling een meer dynamische en ambitieuze strategie voor te stellen welke meer gericht is op de waarden, de troeven en het potentieel van het grondgebied;

De Commissie stelt vast dat het economisch luik van het plan geen enkel nieuwe element omvat met betrekking tot deze verschillende punten.

Overwegende dat inzake de commerciële functie de Commissie in haar advies wenste dat het GemOP een echte analyse zou maken van de dynamiek en de gezondheid van de handelspolen en dat een beleid ten gunste van de buurthandel ten goede zou komen aan de residentiële functie;

Overwegende dat het observatorium voor de handel enerzijds een verbetering vaststelt van de vitaliteit van de handelskern van het Jourdanplein maar anderzijds een min of meer uitgesproken verval van andere handelskernen;

De Commissie stelt vast dat het ontwerp van GemOP geen bijkomende analyse omvat in het basisdossier over de toestand van de handel in de gemeente en wenst dat er een kadaster zou gerealiseerd worden van de bestaande handelszaken.

Overwegende dat de gemeente voorstelt om de wijziging te bestuderen van het tracé van bepaalde linten voor handelskernen ten einde deze te versterken, meer bepaalde

het lint voor handelskernen van het Forti dei Marmiplein tot aan de Theuxstraat en zelfs nog verder in de Waversesteenweg;

Overwegende de wens van het GewOP om de handel te concentreren in de bestaande kernen ten einde deze te versterken en deze niet uit te breiden om een verslapping te vermijden van de handelsfunctie;

De Commissie meent dat dit voorstel weinig pertinent is niettegenstaande het feit dat een herziening van het GBP niet op de dagorde staat.

Beleid inzake milieu, groene ruimten en erfgoed

Overwegende het belang dat in het ontwerp gehecht wordt aan het groene ruimtenbeleid;

De Commissie is verwonderd dat er in het corpus van de tekst geen beschrijving, noch bijzondere maatregel is betreffende de "perimeter voor begroening en de realisatie van groene ruimten" omvat van het GewOP, daar waar deze perimeter aangeduid is op kaart B1.

Overwegende dat de Regering in haar goedkeuringsbesluit van het basisdossier vroeg om de concrete beschermingsmaatregelen te preciseren voor het architecturaal erfgoed;

Overwegende dat het ontwerp zelf de "onvoldoende opwaardering van het architecturaal erfgoed" vermeldt als zwak punt van het stedelijk landschap;

De Commissie stelt vast dat het ontwerpplan minder precies lijkt op dit vlak dan het basisdossier.

Zij vraagt dat het plan, net zoals bij het basisdossier - de doeladers zou vermelden en dat het erfgoedkundig beleid duidelijk in verband zou gebracht worden met het beleid van het stedelijk landschap, meer bepaald door de cartografische toevoegingen op kaart B1.

Overwegende dat de gegevens over de beschermde gebouwen niet werden aangepast sedert het basisdossier; dat het ontwerp lijsten noch kaarten omvat van de beschermde gebouwen of deze ingeschreven op de bewaarlijst; dat verschillende nieuwe gebouwen het voorwerp hebben uitgemaakt van beschermingsmaatregelen sedert de goedkeuring van het basisdossier door de Regering;

Overwegende dat het Regeringsbesluit van 7 december 1995 inzake de inhoud van het gemeentelijk ontwikkelingsplan verduidelijkt dat deze elementen deel uitmaken van de minimuminhoud van het plan;

De Commissie wijst er op dat een aangepaste lijst moet verstrekt worden van de eigendommen die het voorwerp hebben uitgemaakt van een beschermingsmaatregel en dat deze in kaart moeten gebracht worden.

Overwegende de bedoeling van de gemeente om een inventaris te realiseren van het klein erfgoed;

De Commissie is verwonderd deze maatregel niet terug te vinden in de lijst met maatregelen in de tabel van de belangrijkste bijzondere maatregelen, daar waar deze uitdrukkelijk voorzien is in het GewOP.

Overwegende dat de Commissie in haar advies over het basisdossier van mening was dat de ecologische aanpak zwak was;

Zij is verheugd vast te stellen dat het leefmilieu nu een centrale plaats inneemt in de gemeente zoals blijkt uit de hoofdstukken “preventie en terugdringen van vervuiling en overlast” en “beheer van hulpbronnen en stoffen” welke in detail werden behandeld;

Overwegende dat de Commissie in haar advies over het basisdossier zich vragen stelde over de hoeveelheid regenwater die kon verzameld worden op een andere wijze dan via de riolen;

Zij is verheugd over de initiatieven met als doel de hoeveelheid regenwater te beperken dat in de riolen terechtkomt evenals over de aandacht die geschonken wordt aan het waterbeleid in het algemeen.

Overwegende dat het Regeringsbesluit van 7 december 1995 inzake de inhoud van het GemOP vraagt dat er een kaart zou opgesteld worden van de bestaande toestand inzake infrastructuur voor afwatering;

De Commissie neemt akte dat de gemeente al haar bevoegdheden ter zake heeft overgedragen aan de BrIS;

Verkavelingsvergunningen

Overwegende dat het Regeringsbesluit over de inhoud van het GemOP oplegt dat de niet vervallen verkavelingsvergunningen moeten in kaart gebracht worden;

De Commissie deelt mee dat deze verkavelingsvergunningen in kaart moeten gebracht worden.

Mobiliteit

Het verband GemOP – GMP (gemeentelijk mobiliteitsplan)

Overwegende dat de gemeente Etterbeek getuigt van een goed beheer in haar dagelijks mobiliteitsbeleid en van een constructieve geest en van overleg met de andere instellingen bevoegd voor mobiliteit, dat de gemeente bijzondere aandacht schenkt aan het openbaar vervoer en de zachte verplaatsingen en dat zij zich dynamisch en

vernieuwend toont in bepaalde domeinen, bijvoorbeeld ten aanzien van het parkeerbeleid;

Dat ingevolge de vragen weergegeven in het advies van de Commissie en in het Regeringsbesluit over het basisdossier, het ontwerp van GemOP werd aangevuld;

Dat het mobiliteitsluik van het ontwerp van GemOP bepaalde richtlijnen ter zake vaststelt, dat concrete voorstellen worden gedaan in bepaalde specifieke domeinen maar dat op andere vlakken het GemOP blijft bij algemeenheden;

Dat de luiken parkeren en vrachtverkeer, bijvoorbeeld, maar weinig (parkeren) of niet (vrachtverkeer) worden uitgewerkt;

Dat namelijk een kaart van de specialisatie van de wegen ontbreekt met vermelding van de wijkverzamelwegen;

Dat de gemeente Etterbeek bovendien momenteel bezig is met de opmaak van haar Gemeentelijk Mobiliteitsplan (GMP);

Dat de gemeente de Commissie heeft ingelicht, tijdens de hoorzitting dat het GMP zich in fase I bevindt – diagnose en doelstellingen -, goedgekeurd door het College en momenteel in openbare raadpleging;

Dat het ontwerp van GemOP geen enkele verwijzing omvat naar het GMP dat in opmaak is;

Dat de gemeente tevens verduidelijkt heeft tijdens de hoorzitting dat het structuurplan zones 30, woonerven en voetgangerszones ter studie ligt;

De Commissie wenst de gemeente te feliciteren voor haar aanzienlijke inspanningen inzake het beheer van de verplaatsingen.

Evenwel stelt zij vast dat bepaalde belangrijke inlichtingen inzake mobiliteit, die hadden moeten behandeld worden in het GemOP, ontbreken hetzij op het vlak van de vaststelling, de doelstellingen of de voorstellen, en dit zonder enige verwijzing naar het GMP.

Het GemOP, zoals de wetgever dit gewenst heeft, is het kaderplan van heel het gemeentelijk beleid dat borg staat voor de coherentie van de gemeentelijke actie op alle vlakken van de bevoegdheid en activiteit van de gemeente. Tekortkomingen in het luik "mobiliteit" van het GemOP zouden kunnen indruisen tegen deze wil van coherentie. Bovendien stelt de GOC zich vragen over het risico van incoherentie of versnippering van het mobiliteitsbeleid in de talrijke programma's (GMP, richtplan zones 30 enz.).

Zoals het artikel 36 van ordonnantie houdende organisatie van de planning en de stedenbouw van 29 augustus 1991 voorziet, evenals het Regeringsbesluit van 7 december 1995 inzake de inhoud van het gemeentelijk ontwikkelingsplan, moeten de algemene mobiliteitsopties vermeld worden in het GemOP.

In dit verband wenst de Commissie tevens te beklemtonen, zoals zij dit heeft gedaan in haar advies over het GewOP, dat het GMP in feite een uitvoeringsprogramma is van het ontwikkelingsplan dat de richtlijnen bepaalt.

Zij herinnert er de gemeente tevens aan dat het belangrijk is dat het verband en de coherentie worden gewaarborgd tussen deze instrumenten op het vlak van mobiliteit, te meer daar sommige ervan niet over een wettelijke basis beschikken en/of niet verplicht onderworpen moeten worden aan een openbaar onderzoek.

Zij stelt voor dat de gemeente gebruik maakt van de voortgang in haar werkzaamheden betreffende haar GMP om het GemOP aan te vullen met bepaalde elementen op het vlak van de diagnose en de doelstellingen inzake mobiliteit.

Parkeren

Overwegende dat in de analyse van de bestaande toestand het luik parkeren ontbreekt : een analyse (gekwantificeerd, cartografie, zelfs kwalitatief) van het parkeerprobleem ontbreekt;

Dat het GMP wel een analyse omvat van de bestaande toestand maar dat geen enkel verband noch referentie naar dit document wordt gemaakt;

Dat, alhoewel de gemeente getuigt van een goed dagelijks beheer van de bestaande toestand inzake parkeren, het ontwerp van GemOP zwijgt over de doelstellingen (voluntaristisch beleid) van de gemeente terzake;

Dat het ontwerp van GemOP zich beperkt tot enkele actiepunten, zonder een algemeen verslag over de parkeerbehoeften;

Dat meer bepaald het verband en de coherentie tussen het luik parkeren en het stedenbouwkundig beleid niet wordt gedetailleerd;

De Commissie wijst er op dat om de verplichte inhoud van het GemOP na te komen, krachtens art. 36 van de ordonnantie houdende organisatie van de planning en de stedenbouw van 29 augustus 1991 en het Regeringsbesluit over de inhoud van de GemOP, het parkeerluik van het ontwerp moet aangevuld worden op het vlak van de bestaande toestand, van de definitie van de algemene doelstellingen en van de inventaris van de parkeerbehoeften per wijk.

Zij meent dat er ook bijzondere aandacht moet besteed worden aan de parkeerproblemen waarmee de bewoners worden geconfronteerd in de woongebieden. In dit verband heeft zij goed nota genomen van de progressieve uitbreiding van de "groene" gebieden die de gemeente zal realiseren.

De algemene toegankelijkheid van de stad

Overwegende dat de gemeente, gebruik makend van een toegankelijkheid via het spoor van gemiddelde kwaliteit en van enkele grote stations in de omgeving van haar grondgebied (Schuman, Etterbeek) pleit voor een valorisatie van spoorbediening van Brussel, in het bijzonder van het GEN dat het moet mogelijk maken te beginnen met een belangrijke modale overstap van de bewoners van de nabije rand maar tevens van

de Brusselaars (inwoners van Etterbeek) dank zij een beleid van haltes en polen die zeer direct haar bevolking beogen (Luxemburg, Schuman, Etterbeek, Mouterij, Mérode,...);

De Commissie stelt vast dat de gemeente aansluit bij de logica van het GewOP om het GEN te ontwikkelen niet enkel als middel om de toegangsvoorwaarden tot Brussel te verbeteren vanaf de rand maar tevens als instrument om de mobiliteit binnen het Gewest te verbeteren.

Naast de maatregelen voor het beheersen van de toegangsmogelijkheden, met de auto vermeld op kaart B4, van een versterkte specialisatie van het netwerk dat het overtollig verkeer wil concentreren op de belangrijkste assen (grootstedelijke wegen), de verbreding van de voetpaden, de aanleg van fietsroutes langsheen de grote assen, en de uitbouw van eigen banen voor het openbaar vervoer welke de Commissie steunt, stelt zij aan de gemeente voor om in haar GemOP de begeleidende maatregelen te verduidelijken die zij wenst uit te werken doorheen de andere beleidslijnen waarvoor zij bevoegd is, ten einde het succes van het GEN te verzekeren en om de stadsvlucht van de gezinnen en de ondernemingen te vermijden omwille van de uitvoering van het GEN.

Overigens is de Commissie verheugd over de wil van de gemeente om zich in te zetten voor een intermodaal actieplan met alle actoren van de mobiliteit als partners en om acties uit te werken in overleg met de gewestelijke overheden en de maatschappijen voor openbaar vervoer die actief zijn op haar grondgebied.

Het openbaar vervoer

Overwegende dat de analyse van de bestaande toestand van het luik openbaar vervoer oppervlakkig en onvolledig is: deze blijft beperkt tot enkele algemene vaststellingen (blz. 35) en op cartografisch vlak tot een voorstelling van de congestiepunten voor het openbaar vervoer op kaart A13 van de zwakke punten;

Dat de vaststelling gedaan op kaart A13 zou kunnen aangevuld worden (zoals bijvoorbeeld de as van de Maalbeekstraat – Etterbeeksesteenweg die vergeten werd als congestiepunt voor het openbaar vervoer, terwijl de reissnelheid van de bussen 59 en 80 er sterk verminderd wordt gedurende spitsuren), te meer daar bepaalde vergetelheden op het vlak van de vaststelling van de bestaande toestand kunnen leiden tot tekortkomingen op het vlak van het beleid;

De Commissie oordeelt dat de analyse van de bestaande toestand van het GemOP moet verfijnd worden (bijvoorbeeld door de problemen te behandelen van het bovengronds openbaar vervoer dat Etterbeek doorkruist en dit lijn per lijn), om beter de voorgestelde keuzes te kunnen uitleggen, argumenteren en er een link mee te maken met betrekking tot de voorgestelde maatregelen op de kaarten B5 en B6 (zie lager).

Overwegende dat de gemeente een verbetering vraagt van het aanbod van het openbaar vervoer op haar grondgebied;

Dat de kaart B5 de voorgestelde reorganisatie van het MIVB-netwerk vermeldt, maar dat de leesbaarheid van deze kaart niet optimaal is;

Dat een uitleg in de tekst van bepaalde voorstellen ontbreekt, evenals het aspect van de toestand van het overleg van de voorgestelde maatregelen met de andere openbare overheden (Gewest, buurgemeenten, MIVB, enz.);

De Commissie steunt de vraag voor een algemene verbetering van het aanbod van het openbaar vervoer met als doel een echte modale overstap naar meer duurzame vervoermiddelen, maar zij wijst er op dat de specifieke maatregelen voorgesteld op kaart B5 moeten verduidelijkt worden, enerzijds door een betere leesbaarheid van de kaart (de legende, aanduiding van de naam van de belangrijkste wegen en de nummers van de lijnen enz;) en het verband tussen de kaart en de tekst met als doel om beter de vragen te kunnen overbrengen bij de bevoegde organen.

Overwegende dat kaart B6 de “maatregelen ten gunste van het openbaar vervoer/de toegankelijkheid tot de centrale stadsgedeelten” voorstelt;

Dat sommige voorstellen voor eigen banen vermeld op deze kaart niet voorkomen op kaart 6 van het openbaar vervoer van het GewOP (bijvoorbeeld de aan te leggen eigen baan (of gelijkgesteld) op de Waversesteenweg tussen de Jacht en de Generaal Jacqueslaan) en andere die wel voorkomen op kaart 6 van het GewOP niet opgenomen zijn op kaart 6 van het ontwerp van GemOP (maar wel in de tekst en op kaart B5, bijvoorbeeld het voorstel ter verlenging van tramlijn 39-44, op het GewOP aangeduid als te bestuderen tramlijnvak);

Dat, zoals voor kaart B5, het aspect van de toestand van het overleg met de andere openbare overheden (Gewest, buurgemeenten, MIVB, enz.) van sommige voorgestelde maatregelen ontbreekt;

De Commissie stelt de gemeente voor om in de tekst van het ontwerp van GemOP haar voorstellen beter uit te leggen (misschien één enkele kaart in plaats van twee nl. B5 en B6?).

Praktisch gesproken stelt de Commissie voor dat de gemeente de maatregelen voor de verbetering van de reissnelheid van het bovengronds openbaar vervoer zou detailleren enerzijds door een onderscheid te maken tussen de geplande maatregelen op de wegen die beheerd worden door de gemeente en anderzijds haar voorstellen die betrekking hebben op het net van wegen beheerd door het Gewest.

Ten einde echte oplossingen te kunnen vinden moet men ook een link leggen met de specialisatie van de wegen die de gemeente Etterbeek doorkruisen daar de moeilijkheden die trams en bussen ondervinden in bepaalde straten, dikwijls te wijten zijn aan een feitelijk statuut van doorgaand verkeer op sommige wegen.

De wegen

Overwegende dat de kaart van de specialisatie van de wegen met de definitie van de wijkverzamelwegen ontbreekt in het ontwerp van GemOP;

Dat de kaart van de zones 30 ontbreekt alhoewel de gemeente, op het terrein reeds goed gevorderd is ter zake en dat de studie van het structuurplan zones 30, woonerven en voetgangerszones lopende is;

De Commissie vraagt aan de gemeente om haar ontwerp van GemOP aan te vullen met een kaart van de specialisatie van de wegen meer bepaald met een aanduiding van de wijkverzamelwegen en met een kaart van de bestaande (en geplande) zones 30.

Zij deelt de wens van de gemeente, krachtens het Gewestelijk Ontwikkelingsplan, om haar beleid verder te zetten met betrekking tot de controle van de ongewenste verkeersstromen en de ongecontroleerde snelheid. In overeenkomst met de specialisatie van de wegen steunt zij de voorstellen van de gemeente voor een matiging van het verkeer langsheen sommige assen, waarop nu veel doorgaand en soms onaangepast verkeer is ten aanzien van hun afmetingen en statuut (bijvoorbeeld de Waversesteenweg die een interwijkenweg is), van de heraanleg van bepaalde assen om deze gezelliger te maken en om de plaats toegekend aan de verschillende vervoermodi opnieuw in evenwicht te brengen (verbreding van de voetpaden, aanleg van fietsroutes, van eigen banen voor het openbaar vervoer, enz).

De Commissie herinnert eraan dat de mogelijkheid voor de aanleg van een verkeerstunnel aan de L. Schmidtlaan, waarover de gemeente Etterbeek spreekt in haar ontwerp van GemOP, niet voorzien is in het Gewestelijk Ontwikkelingsplan. Bijgevolg kan zij zich niet aansluiten bij deze vraag welke overigens weinig uitleg en motivatie omvat.

De fietsers, voetgangers en personen met beperkte mobiliteit

Overwegende dat de gewestelijke fietsroutes op geen enkele kaart van het ontwerp van GemOP vermeld zijn, noch op de kaart A10 "voetgangers en fietsers";

Dat de gemeente in haar ontwerp van GemOP niet de gemeentelijke fietsroutes definieert;

De Commissie wijst er op dat er moet tegemoet gekomen worden aan deze tekortkomingen; voor het overige deelt zij de opties van de gemeente inzake de fietsers, de voetgangers en de personen met beperkte mobiliteit.

De Commissie feliciteert de gemeente voor haar voluntaristisch beleid met betrekking tot de fietsers (mee bepaald de eenrichtingsstraten toegelaten voor de fietsers), en vraagt het GemOP te willen aanvullen met de gewestelijke fietsroutes en eventueel ook de gemeentelijke fietsroutes welke plaatselijke aanvullingen kunnen zijn op de gewestelijke fietsroutes (ontbrekende schakels) daar waar een aangepaste bescherming van de fietsers gerechtvaardigd is en/of op de weggedeelten waar het gebruik van de fiets zou kunnen aangemoedigd worden.

De gemeente zou ook meer informatie kunnen geven over haar bedoeling vermeld in het ontwerp van GemOP om de voorzieningen voor fietsenstallingen voort te zetten (plaatsen, type van voorzieningen enz).

Bepaalde voorstellen voor de voetgangers en personen met beperkte mobiliteit, evenals voor de fietsers zouden concreter en duidelijker kunnen gemaakt worden door ze voor te stellen op een kaart, bijvoorbeeld door aan het GemOP een synthesekaart toe te

voegen met het beleid ten gunste van de fietsers, voetgangers en personen met beperkte mobiliteit.

De verkeersveiligheid

Overwegende dat de resultaten van de Staten-Generaal voor de verkeersveiligheid niet geïntegreerd zijn in het ontwerp van GemOP, noch op het vlak van de vaststelling (aanduiding van de zwarte punten,...), noch ten aanzien van de opties (bijvoorbeeld de Generaal Jacqueslaan);

De Commissie vraagt om dit aspect in aanmerking te nemen in de analyse van de bestaande toestand op het vlak van de doelstellingen en de middelen.

Het vrachtvervoer

Overwegende dat het hoofdstuk van het vrachtvervoer helemaal ontbreekt in het luik mobiliteit van het GemOP;

De Commissie vraagt om het beleid van de gemeente inzake vrachtvervoer (bestaande toestand, doelstellingen, middelen, prioriteiten) op te nemen in haar ontwerp van GemOP en/of voor bepaalde aspecten te verwijzen naar het basisdossier.